

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2022/1302

z dnia 20 kwietnia 2022 r.

uzupełniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących stosowania limitów pozycji do towarowych instrumentów pochodnych oraz procedur ubiegania się o wyłączenie z limitów pozycji

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE⁽¹⁾, w szczególności jej art. 57 ust. 1 akapit szósty, art. 57 ust. 3 akapit piąty i art. 57 ust. 12 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/338⁽²⁾ wprowadzono zmiany w art. 57 dyrektywy 2014/65/UE w odniesieniu do między innymi do limitów pozycji, obejmujące również nowe powiązane upoważnienia.
- (2) W celu zwiększenia stabilności i integralności rynków finansowych w Unii należy określić metodę obliczania w zharmonizowany sposób limitów pozycji dla towarowych instrumentów pochodnych. Metoda ta powinna zapobiegać arbitrażowi regulacyjnemu i wspierać spójność, dając jednocześnie właściwym organom wystarczającą elastyczność, aby uwzględnić różnice pomiędzy poszczególnymi rynkami towarowych instrumentów pochodnych oraz rynkami towarów bazowych. Metoda obliczania limitów powinna umożliwić właściwym organom znalezienie równowagi między celem, jakim jest ustalenie limitów na poziomie wystarczająco niskim, by uniemożliwić osobom posiadającym pozycje w towarowych instrumentach pochodnych dokonywanie nadużyć na rynku lub jego zakłócanie, a celami, jakimi są wspieranie prawidłowych procesów wyceny i rozliczania, rozwijanie nowych towarowych instrumentów pochodnych i umożliwianie towarowym instrumentom pochodnym dalszego wspierania funkcjonowania działalności handlowej na rynku towaru bazowego.
- (3) Należy zdefiniować szereg pojęć wynikających z dyrektywy 2014/65/UE oraz terminów technicznych stosowanych w niniejszym rozporządzeniu, tak aby zapewnić jednolite rozumienie przepisów.
- (4) Długie i krótkie pozycje uczestników rynku w danym towarowym instrumencie pochodnym powinny być wzajemnie kompensowane w celu ustalenia rzeczywistej wielkości pozycji posiadanej przez danego uczestnika w dowolnym momencie. Wielkość pozycji posiadanej w ramach umowy opcji lub towarowego instrumentu pochodnego będącego przedmiotem obrotu w tym samym systemie obrotu, która to umowa lub który to instrument stanowi podzbiór głównego kontraktu, należy obliczać na podstawie ekwiwalentu delta. Aby umożliwić kompleksowy, scentralizowany i reprezentatywny ogłęd działalności danej osoby oraz aby zapobiec obchodzeniu celu limitu pozycji ustalonego dla głównego kontraktu, zagregowana pozycja posiadana przez daną osobę w towarowym instrumencie pochodnym będącym przedmiotem obrotu w systemie obrotu powinna również obejmować pozycję wynikającą z dezagregacji składników kontraktu na spread dopuszczonego do obrotu jako pojedynczy zbywalny instrument w tym samym systemie obrotu oraz pozycje w towarowych instrumentach pochodnych będących przedmiotem obrotu w tym samym systemie obrotu, które stanowią podzbiór głównego kontraktu pod względem ich wielkości (tzw. kontrakty *mini*) lub terminu wyceny, takie jak kontrakty oparte na saldzie miesięcznym (tzw. kontrakty *balmo*, z ang. *balance-of-the-month*).
- (5) Dyrektywa 2014/65/UE wymaga, by wszelkie pozycje posiadane przez osoby trzecie w imieniu danej osoby były uwzględniane przy obliczaniu limitu pozycji tej osoby oraz limitów pozycji, które mają być stosowane zarówno na poziomie podmiotu, jak i na poziomie grupy. Konieczne jest zatem agregowanie pozycji na poziomie grupy. Agregacja na poziomie grupy należy przewidzieć jedynie wówczas, gdy jednostka dominująca może kontrolować wykorzystanie pozycji. W związku z tym jednostki dominujące powinny agregować pozycje posiadane przez swoje jednostki zależne z wszystkimi pozycjami, które jednostka dominująca posiada bezpośrednio, w uzupełnieniu agregowania własnych pozycji przez same jednostki zależne. W wyniku takiej agregacji można otrzymać pozycje

⁽¹⁾ Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349.⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/338 z dnia 16 lutego 2021 r. zmieniająca dyrektywę 2014/65/UE w zakresie wymogów informacyjnych, zarządzania produktami i limitów pozycji oraz dyrektywę 2013/36/UE i (UE) 2019/878 w zakresie ich zastosowania do firm inwestycyjnych w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 68 z 26.2.2021, s. 14).

obliczone na poziomie jednostki dominującej, które są większe lub – ze względu na kompensowanie pozycji długich i krótkich posiadanych przez różne jednostki zależne – mniejsze niż na poziomie poszczególnych jednostek zależnych. Pozycje nie powinny być agregowane na poziomie jednostki dominującej, jeżeli pozycje są posiadane przez przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania, które posiadają te pozycje w imieniu swoich inwestorów, a nie w imieniu swoich jednostek dominujących, w przypadku gdy jednostka dominująca nie może kontrolować wykorzystania tych pozycji dla własnych korzyści.

- (6) Zmiany wprowadzone dyrektywą (UE) 2021/338 zawierają wymóg, by limity pozycji miały zastosowanie do kluczowych lub istotnych towarowych instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu w systemach obrotu oraz do ekonomicznie równoważnych kontraktów będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Kluczowe lub istotne towarowe instrumenty pochodne to instrumenty pochodne z otwartymi pozycjami wynoszącymi przynajmniej średnio 300 000 lotów w okresie jednego roku. Ze względu na kluczowe znaczenie towarów rolnych dla obywateli instrumenty pochodne oparte na towarach rolnych oraz związane z nimi ekonomicznie równoważne kontrakty będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym są nadal objęte systemem limitów pozycji poniżej 300 000 lotów. W niniejszym rozporządzeniu należy określić próg płynności, powyżej którego limity pozycji zaczynają mieć zastosowanie do instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych, przy czym instrumenty te należy traktować jako będące przedmiotem obrotu o znacznym wolumenie w systemie obrotu, jeżeli przekroczą one ten próg płynności przez wystarczająco długi okres.
- (7) W przypadku gdy kontrakt będący przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym jest wyceniany na podstawie tego samego towaru bazowego, który jest dostarczany w tym samym miejscu i na takich samych warunkach umownych, i jeżeli jego wynik gospodarczy jest wysoce skorelowany z kontraktem będącym przedmiotem obrotu w systemie obrotu, powinien on być uznany za ekonomicznie równoważny niezależnie od niuansów różniących umowne specyfikacje dotyczących wielkości lotów i daty dostawy. Różnice w rozwiązaniach w zakresie zarządzania ryzykiem potransakcyjnym, takich jak uzgodnienia rozliczeniowe, nie powinny być przeszkodą do uznania tych kontraktów za ekonomicznie równoważne. W celu zapobieżenia niewłaściwej kompensacji potencjalnie dominujących pozycji będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu poprzez stosowanie uzgodnień dwustronnych w kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym oraz w celu zapewnienia wydajnego funkcjonowania w praktyce systemu limitów pozycji, towarowe instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym mogą wyłącznie w szczególnych okolicznościach zostać uznane za ekonomicznie równoważne kontraktom będącym przedmiotem obrotu w systemie obrotu. Aby zapobiec obchodzeniu limitów pozycji oraz wzmocnić integralność systemu limitów pozycji, definicja ekonomicznie równoważnego kontraktu będącego przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym musi być na tyle wąska, by nie pozwolić danej osobie skompensować pozycji w kontrakcie będącym przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym z wieloma innymi pozycjami. Ponadto swoboda uznania w zakresie spójnego wyboru pozycji, z którymi kompensowana jest pozycja w kontrakcie będącym przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, powinna być ograniczona do szczególnych okoliczności, gdy taki kontrakt będący przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym jest ekonomicznie równoważny więcej niż jednemu towarowemu instrumentowi pochodnemu będącemu przedmiotem obrotu w systemie obrotu w Unii.
- (8) W celu ustalenia, które pozycje w towarowych instrumentach pochodnych są obiektywnie mierzalne jako zmniejszające ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową, należy określić pewne kryteria, w tym stosowanie księgowej definicji umowy zabezpieczenia opartej na międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej (MSSF). Ta księgowa definicja powinna również być stosowana przez podmioty niefinansowe, nawet jeżeli nie stosują one przepisów MSSF na szczeblu podmiotu.
- (9) Ponadto podmioty niefinansowe powinny mieć możliwość stosowania technik zarządzania ryzykiem w celu zmniejszenia ogólnego ryzyka związanego z ich działalnością handlową lub działalnością handlową ich grupy, w tym ryzyka wynikającego z różnych rynków geograficznych, produktów, horyzontów czasowych lub podmiotów (zabezpieczenie w skali makro lub zabezpieczenie portfela). Podobnie podmioty finansowe będące częścią grupy o zasadniczo handlowym charakterze powinny mieć możliwość stosowania technik zarządzania ryzykiem w celu zmniejszenia ogólnego ryzyka związanego z działalnością handlową podmiotów niefinansowych wchodzących w skład danej grupy. Jeżeli podmiot niefinansowy lub podmiot finansowy stosuje zabezpieczenie w skali makro lub zabezpieczenie portfela, może on nie być w stanie ustalić bezpośredniego związku między konkretną pozycją w towarowym instrumencie pochodnym a szczególnym ryzykiem związanym z działalnością handlową, którą ten towarowy instrument pochodny ma zabezpieczać. Podmiot niefinansowy lub podmiot finansowy może również stosować nierównoważne towarowe instrumenty pochodne do zabezpieczenia szczególnego ryzyka wynikającego z działalności handlowej podmiotu niefinansowego, w przypadku gdy taki sam towarowy instrument pochodny nie jest dostępny lub gdy ściślej skorelowany towarowy instrument pochodny nie ma wystarczającej płynności (zabezpieczenie zastępcze). W takich przypadkach zasady i systemy zarządzania ryzykiem powinny być w stanie zapobiec kwalifikowaniu transakcji niezabezpieczających jako zabezpieczenie oraz powinny być w stanie zapewnić wystarczająco zdezagregowany obraz portfela zabezpieczeń, tak aby składniki spekulacyjne mogły zostać zidentyfikowane i uwzględnione w obliczeniach limitów pozycji. Nie należy kwalifikować pozycji jako zmniejszających ryzyko związane z działalnością handlową wyłącznie dlatego, że zostały one w ogóle włączone do portfela zmniejszającego ryzyko.

- (10) Ryzyko może zmieniać się w czasie i – w celu dostosowania się do zmian ryzyka – kontrakty na towarowe instrumenty pochodne, które zostały pierwotnie zawarte w celu zmniejszenia ryzyka związanego z działalnością handlową, mogą wymagać kompensowania za pomocą dodatkowych kontraktów na towarowe instrumenty pochodne zamykających te pozycje w kontraktach na towarowe instrumenty pochodne, które straciły związek z ryzykiem handlowym. Ponadto zmiana ryzyka, która została uwzględniona przez zajęcie pozycji w towarowym instrumencie pochodnym w celu zmniejszenia ryzyka, nie powinna następnie prowadzić do ponownej oceny tej pozycji jako transakcji od początku niebędącej transakcją uprzywilejowaną.
- (11) Podmioty finansowe i niefinansowe powinny mieć możliwość ubiegania się o wyłączenie w odniesieniu do zabezpieczenia działalności handlowej przed zajęciem pozycji. Wniosek o objęcie wyłączeniem powinien zapewnić właściwemu organowi jasny i zwięzły obraz działalności handlowej – która ma podlegać zabezpieczeniu – danego podmiotu niefinansowego w odniesieniu do towaru bazowego, powiązanego ryzyka oraz sposobu, w jaki towarowe instrumenty pochodne są wykorzystywane w celu zmniejszenia tego ryzyka. Limity pozycji obowiązują przez cały czas w odniesieniu do instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych oraz kluczowych lub istotnych towarowych instrumentów pochodnych i jeżeli właściwy organ ostatecznie nie przyzna wyłączenia, podmiot finansowy lub niefinansowy powinien odpowiednio ograniczyć wszelkie pozycje przekraczające limit oraz musi liczyć się z tym, że może być przedmiotem środków nadzorczych w związku z naruszeniem limitu. Podmioty finansowe i niefinansowe powinny okresowo poddawać swoją działalność ocenie, tak aby zapewnić, by dalsze stosowanie wyłączenia było uzasadnione.
- (12) Podmioty finansowe i niefinansowe powinny mieć możliwość ubiegania się o wyłączenie w odniesieniu do pozycji zajętych w celu wypełnienia obowiązków zapewnienia płynności w systemach obrotu przed zawarciem danych transakcji. Wniosek o objęcie wyłączeniem powinien zapewnić właściwemu organowi jasny i zwięzły obraz ram dotyczących obowiązkowego zapewnienia płynności, zgodnie z którymi działa dana osoba, działalności tej osoby w zakresie obrotu towarowymi instrumentami pochodnymi zgodnie z pisemną umową zawartą z systemem obrotu oraz otwartych pozycji wynikających z tej działalności. Limity pozycji obowiązują przez cały czas w odniesieniu do instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych oraz kluczowych lub istotnych towarowych instrumentów pochodnych i jeżeli właściwy organ ostatecznie nie przyzna wyłączenia, podmiot finansowy lub niefinansowy powinien odpowiednio ograniczyć wszelkie pozycje przekraczające limit oraz musi liczyć się z tym, że może być przedmiotem środków nadzorczych w związku z naruszeniem limitu. Podmioty finansowe i niefinansowe powinny okresowo poddawać swoją działalność ocenie, tak aby zapewnić, by dalsze stosowanie wyłączenia było uzasadnione.
- (13) Okres miesiąca wygaśnięcia, który jest okresem bezpośrednio poprzedzającym dostawę w momencie wygaśnięcia, jest specyficzny dla każdego towarowego instrumentu pochodnego i może nie odpowiadać dokładnie jednemu miesiącowi. Kontrakty dla miesiąca wygaśnięcia powinny się zatem odnosić do tego kontraktu na dany towarowy instrument pochodny, który ma najbliższy termin zapadalności. Ograniczenie pozycji, jakie dana osoba może posiadać w okresie, w którym ma nastąpić dostawa towaru fizycznego, limituje wielkość dostawy podlegającego dostarczeniu towaru bazowego, jakiej każda osoba może dokonać lub jaką może przyjąć, zapobiegając tym samym akumulacji pozycji dominujących przez poszczególne osoby, co mogłoby im umożliwić zawężenie rynku poprzez ograniczenie dostępu do odnośnego towaru. Standardową wartość odniesienia dla limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia dotyczącego towarowych instrumentów pochodnych, zarówno tych rozliczanych fizycznie, jak i w środkach pieniężnych, należy zatem obliczać jako odsetek szacowanej ilości, która podlega dostarczeniu. Właściwe organy powinny mieć możliwość wdrożenia schematu, zgodnie z którym limity pozycji maleją od momentu, w którym kontrakt staje się kontraktem dla miesiąca wygaśnięcia, do terminu zapadalności, tak aby skuteczniej zapewnić, by limity pozycji były odpowiednio określone dla całego miesiąca wygaśnięcia, oraz aby zapewnić prawidłowe rozliczanie.
- (14) Tam, gdzie obrót instrumentami pochodnymi jest stosunkowo niski w porównaniu z ilością towaru, która podlega dostarczeniu, otwarte pozycje będą mniejsze niż ilość, która podlega dostarczeniu. W takich okolicznościach nawet zastosowanie w ramach metody najniższego odsetka ilości, która podlega dostarczeniu, może nie pozwolić właściwym organom na ustalenie limitu dla miesiąca wygaśnięcia, który byłby zgodny z celami, jakimi są zapewnienie prawidłowych warunków wyceny i rozliczania oraz zapobieżenie nadużyciom na rynku. Aby zapewnić osiągnięcie tych celów w każdych okolicznościach, w przypadku gdy ilość, która podlega dostarczeniu, jest dla danego towarowego instrumentu pochodnego znacznie wyższa niż całkowita liczba otwartych pozycji w takim stopniu, że limit dla miesiąca wygaśnięcia oparty na ilości, która podlega dostarczeniu, pozbawiałby wszelkich skutków wymóg stosowania przez właściwe organy limitów pozycji, właściwe organy powinny zastosować metodę rezerwową i ustalić wartość odniesienia dla limitu dla miesiąca wygaśnięcia w tym towarowym instrumencie pochodnym jako odsetek całkowitej liczby otwartych pozycji w tym towarowym instrumencie pochodnym, a następnie zastosować odpowiednie współczynniki korygujące.

- (15) Zbiory produktów rolnych mogą podlegać dużej zmienności ze względu na warunki pogodowe. Właściwe jest zatem, by okres odniesienia do celów ustalenia ilości, która podlega dostarczeniu, w przypadku instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych wykraczał poza okres odniesienia wykorzystywany do celów ustalenia ilości, która podlega dostarczeniu, w przypadku innych towarowych instrumentów pochodnych.
- (16) Limit pozycji dla pozostałych miesięcy stosuje się do wszystkich terminów zapadalności innych niż miesiąc wygaśnięcia. Standardową wartość odniesienia dla limitów pozycji dla pozostałych miesięcy dotyczących towarowych instrumentów pochodnych, zarówno tych rozliczanych fizycznie, jak i w środkach pieniężnych, należy zatem obliczać jako odsetek całkowitej liczby otwartych pozycji. Rozkład pozycji w pozostałych miesiącach danego kontraktu na towarowy instrument pochodny często wykazuje koncentrację pozycji w miesiącach najbliższych terminowi zapadalności. W związku z tym całkowita liczba otwartych pozycji stanowi lepszą podstawę do ustalania limitów pozycji niż uśredniona wartość dla wszystkich terminów zapadalności. Ponieważ otwarte pozycje mogą ulegać znacznym zmianom w krótkim okresie czasu, właściwe organy powinny je obliczać dla okresu czasu, który odpowiednio odzwierciedla cechy obrotu towarowym instrumentem pochodnym. Ten okres odniesienia powinien w szczególności uwzględniać sezonowość obrotu kontraktem.
- (17) Aby zapewnić, by limity pozycji ustalone przez właściwe organy opierały się na kompleksowym przedstawieniu ogółu otwartych pozycji posiadanych w towarowym instrumencie pochodnym, otwarte pozycje obliczane przez właściwy organ powinny obejmować zarówno nierozliczone pozycje w systemie obrotu, na którym prowadzony jest obrót towarowym instrumentem pochodnym, jak i otwarte pozycje w ekonomicznie równoważnych kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zgłaszane właściwemu organowi.
- (18) Standardową wartość odniesienia w wysokości 25 % ilości, która podlega dostarczeniu, i otwartych pozycji ustalono na podstawie doświadczeń zgromadzonych na innych rynkach i w innych jurysdykcjach. Właściwe organy powinny korygować wartość odniesienia, tak aby mogła ona zostać zmniejszona do 5 % (lub 2,5 % w przypadku niektórych instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych) sumy ilości, która podlega dostarczeniu, i otwartych pozycji oraz zwiększona do maksymalnie 35 % sumy ilości, która podlega dostarczeniu, i otwartych pozycji, jeżeli wymagają tego cechy rynku w celu wsparcia prawidłowego rozliczania oraz funkcjonowania kontraktu i jego rynku bazowego. Ponieważ wszelkie korekty wartości odniesienia stosuje się tylko jeżeli – oraz tak długo jak – wymagają tego obiektywne cechy rynku, tymczasowe korekty wartości odniesienia powinny być zatem możliwe. Właściwe organy powinny zapewnić, by korekty w dół wartości odniesienia dokonywano wówczas, gdy jest to konieczne do zapobieżenia powstaniu pozycji dominujących oraz w celu wspierania prawidłowej wyceny towarowego instrumentu pochodnego oraz towaru bazowego. W przypadku instrumentów pochodnych bez „konkretnego” instrumentu bazowego ilości, która podlega dostarczeniu, nie można wykorzystać do ustalenia limitu pozycji. W związku z tym właściwe organy powinny mieć możliwość rozwinięcia lub dostosowania metod ustalania limitów pozycji dla tych towarowych instrumentów pochodnych w oparciu o różne parametry, takie jak wykorzystanie otwartych pozycji również dla miesiąca wygaśnięcia.
- (19) Może się zdarzyć, że towarowy instrument pochodny nowo dopuszczony do obrotu w systemie obrotu był wcześniej przedmiotem obrotu w co najmniej jednym systemie obrotu w Unii lub w państwach trzecich. Aby umożliwić sprawne przeniesienie towarowego instrumentu pochodnego, otwarte pozycje w towarowym instrumencie pochodnym będącym wcześniej przedmiotem obrotu w innym systemie obrotu lub innych systemach obrotu powinny zostać uwzględnione przez właściwy organ przy ustalaniu początkowych limitów pozycji dla nowo dopuszczonego do obrotu towarowego instrumentu pochodnego. Może się również zdarzyć, że np. dwa towarowe instrumenty pochodne są przedmiotem obrotu w tym samym systemie obrotu i ze względu na niewielką różnicę w ich cechach charakterystycznych, taką jak np. zmiana indeksu bazowego lub obszaru rynkowego, można się spodziewać, że otwarte pozycje w starszych kontraktach ulegną szybkiemu przesunięciu do nowszego kontraktu. Ustalając limity pozycji dla nowszego kontraktu, właściwy organ powinien uwzględnić otwarte pozycje w starszym kontrakcie, tak aby umożliwić płynny rozwój nowszego kontraktu.
- (20) W przypadku niektórych towarowych instrumentów pochodnych, w szczególności tych, których instrumentem bazowym jest energia elektryczna lub gaz, zakłada się, że towar bazowy jest dostarczany w sposób ciągły przez określony okres, np. dzień, miesiąc lub rok. Ponadto niektóre kontrakty z dłuższymi okresami dostawy, takimi jak rok lub kwartał, mogą być automatycznie zastępowane przez powiązane kontrakty o krótszych okresach dostawy, takich jak kwartał lub miesiąc (tzw. kontrakty kaskadowe). W tych przypadkach limit pozycji dla miesiąca wygaśnięcia dla kontraktu, który ma zostać zastąpiony przed dostawą, byłby niewłaściwy, gdyż taki limit nie obejmowałby wygaśnięcia i dostawy fizycznej ani rozliczenia kontraktu w środkach pieniężnych. W zakresie, w jakim okresy dostawy w kontraktach na ten sam towar bazowy nakładają się na siebie, jeden limit pozycji powinien mieć zastosowanie do wszystkich powiązanych kontraktów w celu należytego uwzględnienia pozycji we wszystkich tych kontraktach, w których może potencjalnie mieć miejsce dostawa. Aby to ułatwić, powiązane kontrakty powinny być mierzone w jednostkach instrumentu bazowego i być odpowiednio poddawane agregacji i kompensacji.

- (21) W przypadku niektórych instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych, które mają istotny wpływ na ceny żywności dla konsumentów, metoda powinna umożliwiać właściwemu organowi ustalenie wartości odniesienia i limitu pozycji poniżej dolnej granicy ogólnego zakresu, jeżeli posiada on dowody na działalność spekulacyjną znacząco wpływającą na ceny.
- (22) Właściwy organ powinien ocenić, czy czynniki wymienione w art. 57 ust. 3 dyrektywy 2014/65/UE uzasadniają korektę wartości odniesienia w celu ustalenia ostatecznego poziomu limitu pozycji. Ocena ta powinna uwzględniać te czynniki jako istotne dla danego towarowego instrumentu pochodnego. Metody powinny umożliwić ustalenie limitu bez uszczerbku dla swobody podjęcia przez właściwy organ ostatecznej decyzji dotyczącej odpowiedniego limitu pozycji dla danego towarowego instrumentu pochodnego, mającej na celu zapobieżenie nadużyciom na rynku. Czynniki powinny stanowić ważne wskazówki dla właściwych organów oraz dla Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA), ułatwiające im kształtowanie opinii i zapewnienie odpowiedniej harmonizacji limitów pozycji w całej Unii.
- (23) Limity pozycji nie powinny stwarzać barier dla rozwijania nowych instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych i nie powinny uniemożliwiać właściwego funkcjonowania mniej płynnych segmentów rynków takich towarowych instrumentów pochodnych. Metoda powinna uwzględniać czas potrzebny na rozwinięcie i przyciągnięcie płynności w przypadku zarówno nowych, jak i istniejących towarowych instrumentów pochodnych, a w szczególności instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych, które mogą wspierać zarządzanie ryzykiem na rynkach dedykowanych określonym instrumentom lub rynkach niepłynnych lub które służą opracowaniu nowych uzgodnień dotyczących zabezpieczenia w nowych towarach. Podobnie istnieją kontrakty na instrumenty pochodne oparte na towarach rolnych, które mogą nigdy nie przyciągnąć wystarczającej liczby uczestników lub wystarczającej płynności, aby umożliwić skuteczne stosowanie limitów pozycji bez ryzyka, że uczestnicy regularnie i nieumyślnie będą przekraczać limit, a co za tym idzie zakłócać wycenę i rozliczanie tych towarowych instrumentów pochodnych. Aby przeciwdziałać tym zagrożeniom dla wydajnego funkcjonowania rynków, limit pozycji dla miesiąca wygaśnięcia oraz dla pozostałych miesięcy należy ustalić na stałym poziomie 10 000 lotów, obowiązującym dopóki otwarte pozycje w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych nie przekroczą progę 20 000 lotów.
- (24) Liczba, skład i rola uczestników rynku w zakresie danego towarowego instrumentu pochodnego mogą mieć wpływ na charakter i wielkość pozycji posiadanych na rynku przez niektórych uczestników rynku. W przypadku niektórych towarowych instrumentów pochodnych niektórzy uczestnicy rynku mogą posiadać znaczne pozycje, co odzwierciedla ich rolę w kupnie i sprzedaży oraz dostawie towaru, w przypadku gdy są oni po przeciwnej stronie rynku niż większość innych uczestników rynku zapewniających płynność lub świadczących usługi zarządzania ryzykiem w odniesieniu do rynku towaru bazowego.
- (25) Dostawa i wykorzystanie towaru bazowego oraz dostęp do niego i jego dostępność stanowią cechy charakterystyczne rynku towaru bazowego. Poprzez ocenę bardziej szczegółowych elementów tych cech charakterystycznych, takich jak okres ważności danego towaru oraz sposób transportu, właściwy organ powinien być w stanie określić elastyczność rynku i odpowiednio dostosować limity pozycji.
- (26) W przypadku niektórych towarowych instrumentów pochodnych może występować duża rozbieżność między otwartymi pozycjami a ilością, która podlega dostarczeniu. Może to mieć miejsce wtedy, gdy obrót instrumentami pochodnymi jest stosunkowo niski w porównaniu z ilością, która podlega dostarczeniu, w którym to przypadku otwarte pozycje będą mniejsze niż ilość, która podlega dostarczeniu, lub na przykład w przypadku, gdy dany towarowy instrument pochodny jest powszechnie stosowany do zabezpieczenia wielu różnych ekspozycji na ryzyko, w związku z czym ilość, która podlega dostarczeniu, jest mniejsza w porównaniu z otwartymi pozycjami. Takie znaczące rozbieżności pomiędzy otwartymi pozycjami a ilością, która podlega dostarczeniu, uzasadniają korekty w górę lub w dół wartości odniesienia mającej zastosowanie do limitu dla pozostałych miesięcy, tak aby uniknąć zakłóceń na rynku, gdy zbliża się miesiąc wygaśnięcia. Konkretnie rzecz ujmując, gdy otwarte pozycje są znacznie wyższe niż ilość, która podlega dostarczeniu, limit dla pozostałych miesięcy powinien zostać skorygowany w dół, aby uniknąć zjawiska nagłego spadku w przypadku limitu dla miesiąca wygaśnięcia opierającego się na ilości, która podlega dostarczeniu. W takich okolicznościach korekta w górę limitu dla miesiąca wygaśnięcia nie byłaby właściwa z uwagi na ryzyko kontrolowania cen w wyniku tzw. *market cornering*. W przypadku gdy ilość, która podlega dostarczeniu, jest znacznie wyższa niż otwarte pozycje, limit dla pozostałych miesięcy powinien zostać skorygowany w górę, aby uniknąć ryzyka nadmiernego ograniczenia obrotu. W przypadku gdy ilość, która podlega dostarczeniu, jest znacznie wyższa niż otwarte pozycje, można się spodziewać, że limit dla miesiąca wygaśnięcia oparty na ilości, która podlega dostarczeniu, wynikającej z wartości odniesienia przekroczy otwarte pozycje posiadane przez uczestników rynku w miesiącu wygaśnięcia. Aby zapewnić, by limit dla miesiąca wygaśnięcia nie uniemożliwiał uczestnikowi rynku budowania pozycji dominującej oraz aby zapewnić skuteczne osiągnięcie celów określonych w art. 57 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE, jakimi są zapobieganie nadużyciom na rynku i wspieranie prawidłowej wyceny, limit dla miesiąca wygaśnięcia powinien zostać skorygowany w dół, jeżeli opiera się na ilości, która podlega dostarczeniu.

- (27) Z myślą o tym samym celu, jakim jest ograniczenie zakłóceń na rynkach, gdy zbliża się miesiąc wygaśnięcia, spowodowanych dużymi rozbieżnościami między obliczeniami ilości, która podlega dostarczeniu, a otwartymi pozycjami, ilość, która podlega dostarczeniu, powinna zostać zdefiniowana w taki sposób, aby uwzględniała wszelkie zastępcze klasy lub rodzaje towarów, które mogą być dostarczane w ramach rozliczenia kontraktu na towarowy instrument pochodny zgodnie z warunkami tego kontraktu.
- (28) W art. 57 ust. 1, 3 i 12 dyrektywy 2014/65/UE upoważnia się Komisję do przyjęcia metody obliczania i stosowania limitów pozycji w celu ustanowienia zharmonizowanego systemu limitów pozycji w towarowych instrumentach pochodnych będących przedmiotem obrotu w systemach obrotu oraz w ekonomicznie równoważnych im kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Art. 57 ust. 1 zawiera wymóg określenia metody obliczania, którą właściwe organy mają stosować przy ustalaniu limitów pozycji dla towarowych instrumentów pochodnych. Art. 57 ust. 1 zawiera również wymóg określenia procedury ubiegania się o wyłączenie związane z zapewnieniem płynności oraz, w przypadku podmiotów finansowych będących częścią grupy o zasadniczo handlowym charakterze, o wyłączenie związane ze zmniejszaniem ryzyka. Art. 57 ust. 3 zawiera wymóg określenia, w jaki sposób właściwe organy powinny uwzględniać stosowne czynniki przy określaniu limitów pozycji dla miesiąca wygaśnięcia i limitów pozycji dla pozostałych miesięcy, dotyczących towarowych instrumentów pochodnych rozliczanych fizycznie i w środkach pieniężnych. Art. 57 ust. 12 zawiera wymóg określenia, w jaki sposób metoda dotycząca limitów pozycji powinna być stosowana na przykład w agregowaniu pozycji w ramach grupy, kiedy daną pozycję można zakwalifikować jako zmniejszającą ryzyko lub kiedy przedsiębiorstwo może skorzystać z wyłączenia w związku z zabezpieczeniem. Treść tych przepisów jest ze sobą istotnie powiązana, ponieważ są one ściśle związane z metodą ustalania limitów pozycji. Mając na względzie prostotę i przejrzystość, a także aby ułatwić stosowanie przepisów i uniknąć ich powielania, należy je ustanowić w jednym akcie prawnym, a nie w szeregu odrębnych aktów prawnych zawierających wzajemne odniesienia.
- (29) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedłożony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych.
- (30) Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zwrócił się o poradę do Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych powołanej na podstawie art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 ⁽³⁾.
- (31) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/591 ⁽⁴⁾ uzupełnia dyrektywę 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących stosowania limitów pozycji dla towarowych instrumentów pochodnych. Niniejsze rozporządzenie zastępuje to rozporządzenie delegowane, z uwzględnieniem zmian w dyrektywie 2014/65/UE wprowadzonych dyrektywą (UE) 2021/338, w drodze których ustanowiono nowe przepisy dotyczące wyłączeń w związku z zabezpieczeniem w odniesieniu do zapewnienia płynności oraz w odniesieniu do podmiotów finansowych będących częścią grupy o zasadniczo handlowym charakterze i które upoważniają Komisję do przyjęcia aktu delegowanego określającego kryteria wyłączenia związanego z zapewnieniem płynności oraz wyłączenia dla podmiotów finansowych związanego ze zmniejszaniem ryzyka. Ponadto usunięto pojęcie „tego samego towarowego instrumentu pochodnego”, a także wyłączono z zakresu instrumenty pochodne, których instrumentem bazowym są papiery wartościowe. Doprecyzowano również obliczanie otwartych pozycji oraz uproszczono metodę dotyczącą nowych i mniej płynnych kontraktów na instrumenty pochodne oparte na towarach rolnych. Należy zatem uchylić rozporządzenie delegowane (UE) 2017/591 i zastąpić je niniejszym rozporządzeniem,

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/591 z dnia 1 grudnia 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących stosowania limitów pozycji dla towarowych instrumentów pochodnych (Dz.U. L 87 z 31.3.2017, s. 479).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady obliczania pozycji netto posiadanej przez daną osobę w danym towarowym instrumencie pochodnym, metodę obliczania limitów pozycji dotyczących wielkości tej pozycji oraz procedury ubiegania się o wyłączenia z limitów pozycji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „podmiot finansowy” oznacza dowolny z następujących podmiotów:
 - a) firmę inwestycyjną, która otrzymała zezwolenie zgodnie z dyrektywą 2014/65/UE;
 - b) instytucję kredytową, która otrzymała zezwolenie zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE ⁽⁵⁾;
 - c) zakład ubezpieczeń zdefiniowany w art. 13 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE ⁽⁶⁾;
 - d) zakład reasekuracji zdefiniowany w art. 13 pkt 4 dyrektywy 2009/138/WE;
 - e) przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) oraz, w stosownych przypadkach, jego spółkę zarządzającą, które otrzymały zezwolenie zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE ⁽⁷⁾;
 - f) instytucję pracowniczych programów emerytalnych w rozumieniu art. 6 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2341 ⁽⁸⁾;
 - g) alternatywny fundusz inwestycyjny zarządzany przez zarządzającego alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI), który otrzymał zezwolenie lub został zarejestrowany zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE ⁽⁹⁾;
 - h) kontrahenta centralnego (CCP), który otrzymał zezwolenie zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 ⁽¹⁰⁾;
 - i) centralny depozyt papierów wartościowych, który otrzymał zezwolenie zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 ⁽¹¹⁾;

⁽⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplącalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32).

⁽⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2341 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (IORP) (Dz.U. L 354 z 23.12.2016, s. 37).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 1).

- 2) „podmiot niefinansowy” oznacza osobę prawną lub fizyczną inną niż podmiot finansowy;
- 3) „kontrakt dla miesiąca wygaśnięcia” oznacza kontrakt na towarowy instrument pochodny odnoszący się do określonego towaru bazowego, którego termin zapadalności jest najbliższy zgodnie z zasadami określonymi przez system obrotu;
- 4) „kontrakt dla pozostałych miesięcy” oznacza każdy kontrakt na towarowy instrument pochodny, który nie jest kontraktem dla miesiąca wygaśnięcia;
- 5) „lot” oznacza jednostkę obrotu stosowaną przez system obrotu, w którym odbywają się transakcje na towarowym instrumencie pochodnym, stanowiącą standardową ilość towaru bazowego.

Podmiot z państwa trzeciego uznaje się za podmiot finansowy, jeżeli na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych Unii, o których mowa w akapicie pierwszym pkt 1, wymagane byłoby uzyskanie przez ten podmiot zezwolenia, gdyby miał on siedzibę w Unii i podlegał prawu Unii.

Podmiot z państwa trzeciego uznaje się za podmiot niefinansowy, jeżeli na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych Unii, o których mowa w akapicie pierwszym pkt 1, uzyskanie przez ten podmiot zezwolenia, gdyby miał on siedzibę w Unii i podlegał prawu Unii, nie byłoby wymagane.

ROZDZIAŁ II

METODA OBLICZANIA WIELKOŚCI POZYCJI NETTO DANEJ OSOBY

Artykuł 3

Agregacja i kompensacja pozycji w danym towarowym instrumencie pochodnym

1. Pozycja netto danej osoby w danym towarowym instrumencie pochodnym jest sumą następujących pozycji:
 - a) posiadanych przez nią pozycji w tym towarowym instrumencie pochodnym będącym przedmiotem obrotu w danym systemie obrotu oraz w ekonomicznie równoważnych kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zgodnie z art. 6;
 - b) w przypadku gdy towarowy instrument pochodny jest instrumentem pochodnym opartym na towarach rolnych, który jest przedmiotem obrotu o znacznym wolumenie zgodnie z art. 5 – posiadanych przez nią pozycji w instrumentach pochodnych opartych na towarach rolnych, których podstawę stanowi ten sam instrument bazowy i które mają takie same cechy charakterystyczne, będących przedmiotem obrotu o znacznym wolumenie w innych systemach obrotu i podlegających limitom pozycji ustalonym przez centralny właściwy organ;
 - c) w przypadku gdy towarowy instrument pochodny jest kluczowym lub istotnym kontraktem – posiadanych przez nią pozycji w kluczowych lub istotnych kontraktach, których podstawę stanowi ten sam instrument bazowy i które mają takie same cechy charakterystyczne, będących przedmiotem obrotu w innych systemach obrotu i podlegających limitom pozycji ustalonym przez centralny właściwy organ.
2. Pozycje posiadane w towarowym instrumencie pochodnym będącym przedmiotem obrotu w danym systemie obrotu, o którym mowa w ust. 1 lit. a), obejmują pozycje posiadane w zdezagregowanych składnikach kontraktu na spread oraz w innych ściśle powiązanych towarowych instrumentach pochodnych będących przedmiotem obrotu w tym samym systemie obrotu, które to pozycje stanowią ułamek wartości odpowiedniego standardowego kontraktu terminowego typu future lub okres wyceny tych pozycji jest zdefiniowany jako biegnący od wybranej daty początkowej do końca miesiąca kontraktu standardowego towarowego instrumentu pochodnego.
3. W przypadku gdy dana osoba posiada zarówno długie, jak i krótkie pozycje w jakichkolwiek towarowych instrumentach pochodnych, o których mowa w ust. 1 i 2, osoba ta kompensuje te pozycje, aby określić swoją pozycję netto w odniesieniu do danego towarowego instrumentu pochodnego.
4. Pozycje posiadanych przez podmiot niefinansowy w towarowych instrumentach pochodnych, które są obiektywnie mierzalne jako zmniejszające ryzyko zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3, zatwierdzonych przez właściwy organ zgodnie z art. 8 ust. 5 na podstawie art. 8 ust. 1 i 2, nie agreguje się do celów porównania pozycji netto tego podmiotu niefinansowego z limitami dla danego towarowego instrumentu pochodnego.

5. Pozycji posiadanych przez podmiot finansowy w towarowych instrumentach pochodnych, które są obiektywnie mierzalne jako zmniejszające ryzyko zgodnie z art. 7 ust. 2 i 4, zatwierdzonych przez właściwy organ zgodnie z art. 8 ust. 5 na podstawie art. 8 ust. 3 i 4, nie agreguje się do celów porównania pozycji netto tego podmiotu finansowego z limitami dla danego towarowego instrumentu pochodnego.

6. Pozycji posiadanych przez daną osobę w towarowych instrumentach pochodnych, które są wynikiem transakcji zawieranych w systemach obrotu w celu wywiązania się z obowiązków zapewnienia płynności zgodnie z art. 10, zatwierdzonych przez właściwy organ zgodnie z art. 9, nie agreguje się do celów porównania pozycji netto tej osoby z limitami dla danego towarowego instrumentu pochodnego.

7. Dana osoba określa pozycję netto, którą posiada w towarowym instrumencie pochodnym, odrębnie dla kontraktów dla miesiąca wygaśnięcia oraz dla kontraktów dla pozostałych miesięcy.

Artykuł 4

Metoda obliczania pozycji osób prawnych w obrębie grupy

1. Jednostka dominująca określa swoją pozycję netto, sumując następujące pozycje zgodnie z art. 3:

- a) swoją własną pozycję netto;
- b) pozycje netto każdej z jej spółek zależnych.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 jednostka dominująca przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania lub, jeżeli przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania wyznaczyło spółkę zarządzającą, jednostka dominująca tej spółki zarządzającej nie sumuje pozycji w towarowych instrumentach pochodnych posiadanych przez jakiekolwiek przedsiębiorstwo zbiorowego inwestowania, jeżeli nie ma ona żadnego wpływu na decyzje inwestycyjne w odniesieniu do otwarcia, utrzymywania lub zamknięcia tych pozycji.

Artykuł 5

Znaczne wolumeny

1. Instrument pochodny oparty na towarach rolnych uznaje się za będący przedmiotem obrotu o znacznym wolumenie w danym systemie obrotu, jeżeli obrót tym instrumentem pochodnym opartym na towarach rolnych w tym systemie obrotu w okresie trzech następujących po sobie miesięcy przekracza średnie dzienne otwarte pozycje w wysokości 20 000 lotów w miesiącu wygaśnięcia i w pozostałych miesiącach łącznie.

2. Systemem obrotu o największym wolumenie obrotu towarowymi instrumentami pochodnymi, których podstawę stanowi ten sam instrument bazowy i które mają takie same cechy charakterystyczne, jest system obrotu, który w okresie jednego roku miał największą średnią dzienną otwartą pozycję.

Artykuł 6

Kontrakty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które są ekonomicznie równoważne towarowym instrumentom pochodnym będącym przedmiotem obrotu w systemach obrotu

Kontrakt pochodny będący przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym uznaje się za ekonomicznie równoważny towarowemu instrumentowi pochodnemu będącemu przedmiotem obrotu w systemie obrotu, jeżeli posiada on identyczne specyfikacje i warunki umowne, z wyjątkiem różnych ustaleń dotyczących wielkości lotu, terminów dostawy różniących się o mniej niż jeden dzień kalendarzowy oraz odmiennych rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem potransakcyjnym.

Artykuł 7

Pozycje zakwalifikowane jako zmniejszające ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową

1. Pozycję posiadaną przez podmiot niefinansowy w towarowym instrumencie pochodnym będącym przedmiotem obrotu w systemach obrotu lub w ekonomicznie równoważnych kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zgodnie z art. 6 kwalifikuje się jako zmniejszającą ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową tego podmiotu niefinansowego zgodnie z art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. a) dyrektywy 2014/65/UE, jeżeli pozycja ta sama w sobie lub w połączeniu z innymi instrumentami pochodnymi zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu („pozycja w portfelu towarowych instrumentów pochodnych”) spełnia jedno z następujących kryteriów:

- a) zmniejsza ryzyka wynikające z potencjalnej zmiany wartości aktywów, usług, nakładów, produktów, towarów lub zobowiązań, które podmiot niefinansowy lub jego grupa posiada, produkuje, wytwarza, przetwarza, świadczy, nabywa, którymi handluje, które wynajmuje, dzierżawi lub leasinguje, sprzedaje lub zaciąga, lub też w sposób uzasadniony przewiduje ich posiadanie, produkowanie, wytwarzanie, przetwarzanie, świadczenie, nabywanie, handlowanie nimi, ich wynajmowanie, dzierżawienie lub leasing, sprzedaż lub zaciągnięcie w toku normalnej działalności;
- b) kwalifikuje się jako umowa zabezpieczenia zgodnie z międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej (MSSF) przyjętymi zgodnie z art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹²⁾.

2. Pozycję posiadaną przez podmiot finansowy w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych, w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym będącym przedmiotem obrotu w systemach obrotu lub w ekonomicznie równoważnych kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zgodnie z art. 6 kwalifikuje się jako zmniejszającą ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową podmiotów niefinansowych będących częścią grupy o zasadniczo handlowym charakterze zgodnie z art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. b) dyrektywy 2014/65/UE, jeżeli pozycja ta sama w sobie lub w połączeniu z innymi instrumentami pochodnymi zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu („pozycja w portfelu towarowych instrumentów pochodnych”) spełnia jedno z kryteriów wymienionych w ust. 1 lit. a) lub b) niniejszego artykułu.

3. Do celów ust. 1 pozycja zakwalifikowana jako zmniejszająca ryzyko, sama w sobie lub w połączeniu z innymi instrumentami pochodnymi, jest pozycją, w odniesieniu do której podmiot niefinansowy lub osoba posiadająca pozycję w imieniu tego podmiotu:

- a) określa w swoich zasadach wewnętrznych:
 - (i) rodzaje towarowych instrumentów pochodnych włączonych do portfeli wykorzystywanych do zmniejszenia ryzyka bezpośrednio związanego z działalnością handlową i kryteria ich kwalifikowalności;
 - (ii) związek między portfelem a ryzykiem, którego zmniejszeniu służy portfel;
 - (iii) środki wprowadzone celem zapewnienia, by pozycje dotyczące tych towarowych instrumentów pochodnych nie służyły żadnemu innemu celowi niż pokrywanie ryzyka bezpośrednio związanego z działalnością handlową podmiotu niefinansowego oraz by każda pozycja służąca innemu celowi mogła być wyraźnie zidentyfikowana;
- b) jest w stanie przedstawić portfele zdezagregowane w wystarczającym stopniu pod względem kategorii towarowych instrumentów pochodnych, towaru bazowego, horyzontu czasowego i wszelkich innych istotnych czynników.

4. Do celów ust. 2 pozycja zakwalifikowana jako zmniejszająca ryzyko, sama w sobie lub w połączeniu z innymi instrumentami pochodnymi, jest pozycją, w odniesieniu do której podmiot finansowy spełnia warunki określone w ust. 3 lit. a) i b).

Artykuł 8

Wniosek o wyłączenie z zakresu obowiązywania limitów pozycji w odniesieniu do pozycji kwalifikujących się jako zmniejszające ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową

1. Podmiot niefinansowy, który posiada kwalifikującą się pozycję w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, składa wniosek o wyłączenie, o którym mowa w art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. a) dyrektywy 2014/65/UE, do właściwego organu, który ustala limit pozycji dla tego towarowego instrumentu pochodnego.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada właściwemu organowi następujące informacje wskazujące, w jaki sposób pozycja zmniejsza ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową podmiotu niefinansowego:

- a) opis charakteru i wartości działalności handlowej podmiotu niefinansowego w zakresie towaru, dla którego właściwy jest towarowy instrument pochodny, w odniesieniu do którego wystąpiono o wyłączenie;

⁽¹²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz.U. L 243 z 11.9.2002, s. 1).

- b) opis charakteru i wartości działalności podmiotu niefinansowego w zakresie obrotu odpowiednimi towarowymi instrumentami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu w systemach obrotu i ekonomicznie równoważnymi im kontraktami będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanymi oraz pozycji posiadanych w tych towarowych instrumentach pochodnych i ekonomicznie równoważnych kontraktach;
- c) opis charakteru i wielkości ekspozycji i ryzyka związanych z towarem, które podmiot niefinansowy ma lub spodziewa się mieć w wyniku swojej działalności handlowej i które są lub mogłyby być ograniczone dzięki wykorzystaniu towarowych instrumentów pochodnych;
- d) wyjaśnienie, w jaki sposób wykorzystanie przez podmiot niefinansowy towarowych instrumentów pochodnych bezpośrednio zmniejsza jego ekspozycję i ryzyko w jego działalności handlowej.

3. Podmiot finansowy, który posiada kwalifikującą się pozycję w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, składa wniosek o wyłączenie, o którym mowa w art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. b) dyrektywy 2014/65/UE, do właściwego organu, który ustala limit pozycji dla tego towarowego instrumentu pochodnego.

4. Osoba, o której mowa w ust. 3, przedkłada właściwemu organowi:

- a) odpowiednie informacje wskazujące, że jednostka dominująca powierzyła podmiotowi finansowemu obrót towarowymi instrumentami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu w systemie obrotu oraz ekonomicznie równoważnymi im kontraktami będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym w celu zmniejszenia ekspozycji i ryzyka w działalności handlowej podmiotów niefinansowych będących częścią grupy o zasadniczo handlowym charakterze;
- b) następujące informacje wskazujące, w jaki sposób pozycja zmniejsza ryzyko bezpośrednio związane z działalnością handlową podmiotów niefinansowych będących częścią tej samej grupy o zasadniczo handlowym charakterze:
 - (i) opis charakteru i wartości działalności handlowej podmiotów niefinansowych w zakresie towaru, dla którego właściwy jest towarowy instrument pochodny, w odniesieniu do którego wystąpiono o wyłączenie;
 - (ii) opis charakteru i wielkości ekspozycji i ryzyka związanych z towarem, na jakie narażone są lub spodziewają się być podmioty niefinansowe w wyniku swojej działalności handlowej i które są lub mogłyby być ograniczone dzięki wykorzystaniu towarowych instrumentów pochodnych;
 - (iii) opis charakteru i wartości działalności podmiotu finansowego w zakresie obrotu odpowiednimi towarowymi instrumentami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu w systemach obrotu i ekonomicznie równoważnymi im kontraktami będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanymi oraz pozycji posiadanych w tych towarowych instrumentach pochodnych i ekonomicznie równoważnych kontraktach;
 - (iv) wyjaśnienie, w jaki sposób wykorzystanie przez podmiot finansowy towarowych instrumentów pochodnych bezpośrednio zmniejsza ekspozycję i ryzyko w działalności handlowej podmiotów niefinansowych.

5. Właściwy organ zatwierdza lub odrzuca wniosek w terminie 21 dni kalendarzowych od otrzymania wniosku i powiadamia wnioskodawcę o zatwierdzeniu lub odrzuceniu wyłączenia.

6. Podmiot niefinansowy zawiadamia właściwy organ, jeżeli nastąpiła znacząca zmiana charakteru lub wartości jego działalności handlowej lub jego działalności w zakresie obrotu towarowymi instrumentami pochodnymi i zmiana ta jest istotna dla informacji określonych w ust. 2 lit. b) oraz składa nowy wniosek o wyłączenie, jeżeli zamierza nadal je stosować.

7. Podmiot finansowy zawiadamia właściwy organ, jeżeli nastąpiła zmiana w informacjach określonych w ust. 4 lit. a) lub znacząca zmiana charakteru lub wartości działalności handlowej podmiotu niefinansowego lub działalności podmiotu finansowego w zakresie obrotu towarowymi instrumentami pochodnymi i zmiana ta jest istotna dla informacji określonych w ust. 4 lit. b) pkt (iii) oraz składa nowy wniosek o wyłączenie, jeżeli zamierza nadal je stosować.

Artykuł 9

Wniosek o wyłączenie z zakresu obowiązywania limitów pozycji w odniesieniu do obowiązkowego zapewnienia płynności

1. Osoba, która posiada kwalifikującą się pozycję w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, składa wniosek o wyłączenie, o którym mowa w art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. c) dyrektywy 2014/65/UE, do właściwego organu, który ustala limit pozycji dla tego towarowego instrumentu pochodnego.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada właściwemu organowi następujące informacje wskazujące sposób, w jaki pozycje wynikają z transakcji zawartych w celu wywiązania się z obowiązków zapewnienia płynności danego towarowego instrumentu pochodnego w systemie obrotu, o czym mowa w art. 2 ust. 4 akapit czwarty lit. c) dyrektywy 2014/65/UE:
 - a) wykaz towarowych instrumentów pochodnych, w odniesieniu do których osoba ta zapewnia płynność w systemie obrotu zgodnie z lit. b) i c) niniejszego ustępu;
 - b) przepisy, na podstawie których osoba ta została przez organ regulacyjny zobowiązana do zapewnienia płynności towarowego instrumentu pochodnego w systemie obrotu, lub pisemną umowę zawartą z systemem obrotu określającą obowiązki zapewnienia płynności towarowego instrumentu pochodnego, z których osoba ta ma się wywiązać w systemie obrotu w odniesieniu do poszczególnych towarowych instrumentów pochodnych;
 - c) opis charakteru i wartości działalności osoby w zakresie obowiązkowego zapewnienia płynności stosownego towarowego instrumentu pochodnego oraz pozycji oczekiwanych w wyniku tej działalności;
 - d) wszelkie limity pozycji, które zostały ewentualnie ustalone w jej zasadach wewnętrznych dla poszczególnych towarowych instrumentów pochodnych w odniesieniu do takiego obowiązkowego zapewnienia płynności.
3. Właściwy organ zatwierdza lub odrzuca wniosek w terminie 21 dni kalendarzowych od otrzymania wniosku i powiadamia wnioskodawcę o zatwierdzeniu lub odrzuceniu wyłączenia.
4. Osoba zawiadamia właściwy organ, jeżeli nastąpiła znacząca zmiana charakteru lub wartości jej działalności w zakresie obrotu towarowymi instrumentami pochodnymi i zmiana ta jest istotna dla informacji określonych w ust. 2 oraz składa nowy wniosek o wyłączenie, jeżeli zamierza nadal je stosować.

Artykuł 10

Pozycje kwalifikujące się jako wynikające z obowiązkowego zapewnienia płynności

1. Do celów art. 9 ust. 1 pozycja posiadana przez osobę w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu, kwalifikuje się jako wynikająca z transakcji zawartych w celu wywiązania się z obowiązków zapewnienia płynności, jeżeli pozycja ta wynika bezpośrednio z transakcji na towarowym instrumencie pochodnym zawartych zgodnie z obowiązkami wprowadzonymi przez organy regulacyjne zgodnie z prawem Unii lub krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi lub zawartych zgodnie z pisemną umową zawartą z systemem obrotu i określoną jako taka przez system obrotu.
2. Do celów art. 9 ust. 1 pozycja kwalifikująca się jako wynikająca z obowiązkowego zapewnienia płynności jest pozycją, w odniesieniu do której osoba posiadająca tę pozycję określa w swoich zasadach wewnętrznych:
 - a) rodzaje towarowych instrumentów pochodnych włączonych do portfeli, w odniesieniu do których dokonuje się obowiązkowego zapewnienia płynności;
 - b) związek między pozycją posiadaną w towarowym instrumencie pochodnym i transakcjami zawartymi w celu wywiązania się z obowiązków zapewnienia płynności tego instrumentu pochodnego zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu;
 - c) środki wprowadzone celem zapewnienia, by wszelkie pozycje niewynikające z transakcji zawartych w celu wywiązania się z obowiązków zapewnienia płynności lub służące innemu celowi mogły być wyraźnie zidentyfikowane.

ROZDZIAŁ III

METODA NA UŻYTEK WŁAŚCIWYCH ORGANÓW SŁUŻĄCA DO OBLICZANIA LIMITÓW POZYCJI

SEKCJA 1

Określenie wartości odniesienia

Artykuł 11

Metoda określania wartości odniesienia dla limitów pozycji dla miesiąca wygaśnięcia

1. Właściwe organy określają wartość odniesienia dla limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, obliczając 25 % ilości, która podlega dostarczeniu, w odniesieniu do tego towarowego instrumentu pochodnego. W przypadku gdy ilość, która podlega dostarczeniu, jest znacznie wyższa niż całkowita liczba otwartych pozycji, właściwe organy określają wartość odniesienia dla limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia, obliczając 25 % otwartych pozycji w tym towarowym instrumencie pochodnym.

Tę wartość odniesienia określa się w lotach.

2. Jeżeli właściwy organ ustanawia różne limity pozycji dla różnych punktów w czasie przypadających w miesiącu wygaśnięcia, te limity pozycji obniżają się stopniowo w miarę zbliżania się do terminu zapadalności towarowego instrumentu pochodnego i uwzględniają rozwiązania systemu obrotu w zakresie zarządzania pozycjami.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 właściwe organy określają wartość odniesienia dla limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia w przypadku wszelkich towarowych instrumentów pochodnych, których towar bazowy kwalifikuje się jako środek spożywczy przeznaczony do spożycia przez ludzi, o całkowitej liczbie otwartych pozycji przekraczającej łącznie 50 000 lotów w kontraktach dla miesiąca wygaśnięcia i dla pozostałych miesięcy w okresie trzech następujących po sobie miesięcy, obliczając 20 % ilości, która podlega dostarczeniu, w odniesieniu do tego towarowego instrumentu pochodnego. W przypadku gdy ilość, która podlega dostarczeniu, jest znacznie wyższa niż całkowita liczba otwartych pozycji, właściwe organy ustalają wartość odniesienia dla limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia dla takiego towarowego instrumentu pochodnego, obliczając wartość równą 20 % otwartych pozycji w tym towarowym instrumencie pochodnym.

Artykuł 12

Ilość, która podlega dostarczeniu

1. Właściwe organy obliczają ilość, która podlega dostarczeniu, w odniesieniu do danego instrumentu pochodnego opartego na towarach rolnych bądź do kluczowego lub istotnego towarowego instrumentu pochodnego, określając ilość towaru bazowego, który można wykorzystać w celu spełnienia wymogów dostawy w odniesieniu do danego towarowego instrumentu pochodnego.

2. Właściwe organy określają ilość, która podlega dostarczeniu, w odniesieniu do towarowego instrumentu pochodnego, o którym mowa w ust. 1, na podstawie średniej miesięcznej ilości towaru bazowego dostępnej do dostawy, w oparciu o najnowsze dostępne dane obejmujące:

- a) okres jednego roku bezpośrednio poprzedzający uznanie towarowego instrumentu pochodnego za kluczowy lub istotny;
- b) okres od jednego roku do pięciu lat bezpośrednio poprzedzający uznanie instrumentu pochodnego za oparty na towarach rolnych.

3. W celu określenia ilości towaru bazowego spełniającego warunki określone w ust. 1 właściwe organy uwzględniają następujące kryteria:

- a) rozwiązania w zakresie przechowywania towaru bazowego;
- b) czynniki, które mogą mieć wpływ na podaż towaru bazowego.

Artykuł 13

Metoda określania wartości odniesienia dla limitów pozycji dla pozostałych miesięcy

1. Właściwe organy określają wartość odniesienia dla limitu pozycji dla pozostałych miesięcy w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, obliczając 25 % otwartych pozycji w tym towarowym instrumencie pochodnym.
2. Tę wartość odniesienia określa się w lotach.

Artykuł 14

Otwarte pozycje

1. Właściwe organy obliczają otwarte pozycje netto w instrumencie pochodnym opartym na towarach rolnych bądź w kluczowym lub istotnym towarowym instrumencie pochodnym, sumując liczbę lotów tego towarowego instrumentu pochodnego niezliczonych w systemach obrotów i zgłoszone pozycje w ekonomicznie równoważnych kontraktach będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym w reprezentatywnym okresie. Właściwe organy obliczają otwarte pozycje netto w tym towarowym instrumencie pochodnym na podstawie danych sprawozdawczych dotyczących pozycji.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy obrót towarowym instrumentem pochodnym zostaje przeniesiony z jednego systemu obrotu w Unii do innego systemu obrotu w Unii lub z systemu obrotu w państwie trzecim do systemu obrotu w Unii w następstwie połączenia przedsiębiorstw, przeniesienia działalności lub innego zdarzenia korporacyjnego lub gdy zostaje on przeniesiony z co najmniej jednego istniejącego towarowego instrumentu pochodnego na towarowy instrument pochodny nowo dopuszczony do obrotu w tym samym systemie obrotu lub w innych podobnych okolicznościach, właściwy organ oblicza otwarte pozycje w tym towarowym instrumencie pochodnym, uwzględniając otwarte pozycje w dotychczasowym systemie obrotu lub w dotychczasowych towarowych instrumentach pochodnych. Po upływie sześciu miesięcy właściwy organ oblicza otwarte pozycje zgodnie z ust. 1.

Artykuł 15

Metoda określania wartości odniesienia dla niektórych towarowych instrumentów pochodnych

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 11 właściwe organy określają wartość odniesienia dla limitów pozycji dla miesiąca wygaśnięcia dla kluczowych lub istotnych towarowych instrumentów pochodnych rozliczanych w środkach pieniężnych w miesiącu wygaśnięcia, które są wymienione w sekcji C pkt 10 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE – przy czym w przypadku ich towarów bazowych ilość, która podlega dostarczeniu, nie jest mierzalna – obliczając 25 % otwartych pozycji w tych towarowych instrumentach pochodnych.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 11 i 13, w przypadku gdy kontrakt na dany towarowy instrument pochodny przewiduje, że towar bazowy jest dostarczany w sposób ciągły przez określony okres, wartości odniesienia obliczone zgodnie z art. 11 i 13 stosuje się do powiązanych towarowych instrumentów pochodnych dla tego samego towaru bazowego w zakresie, w jakim okresy ich dostaw nakładają się. Wartość odniesienia określa się w jednostkach instrumentu bazowego.

SEKCJA 2

Czynniki istotne przy obliczaniu limitów pozycji

Artykuł 16

Ocena czynników

Właściwe organy ustalają limity pozycji dla miesiąca wygaśnięcia i dla pozostałych miesięcy, dotyczące instrumentu pochodnego opartego na towarach rolnych bądź kluczowego lub istotnego towarowego instrumentu pochodnego, poprzez przyjęcie wartości odniesienia określonej zgodnie z art. 11, 13 i 15 oraz takie jej dostosowanie, zgodnie z potencjalnym wpływem czynników wymienionych w art. 18–21 na integralność rynku tego instrumentu pochodnego oraz rynku jego towaru bazowego, aby otrzymać jeden z następujących limitów:

- a) między 5 % a 35 %;
- b) między 2,5 % a 35 % w przypadku każdego instrumentu pochodnego, którego towar bazowy kwalifikuje się jako środek spożywczy przeznaczony do spożycia przez ludzi, o całkowitej liczbie otwartych pozycji przekraczającej łącznie 50 000 lotów w kontraktach dla miesiąca wygaśnięcia i dla pozostałych miesięcy w okresie trzech następujących po sobie miesięcy.

Artykuł 17

Nowe i mniej płynne instrumenty pochodne oparte na towarach rolnych

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 16, w odniesieniu do instrumentów pochodnych opartych na towarach rolnych, które to instrumenty są przedmiotem obrotu w systemie obrotu i w przypadku których całkowita liczba otwartych pozycji w kontraktach dla miesiąca wygaśnięcia i dla pozostałych miesięcy w okresie trzech następujących po sobie miesięcy nie przekracza łącznie 20 000 lotów, właściwe organy ustalają limit pozycji posiadanych w tych towarowych instrumentach pochodnych dla miesiąca wygaśnięcia i dla pozostałych miesięcy na 10 000 lotów.
2. System obrotu powiadamia właściwy organ, jeżeli całkowita liczba otwartych pozycji w dowolnym towarowym instrumencie pochodnym, o którym mowa w ust. 1, osiągnie w okresie trzech następujących po sobie miesięcy 20 000 lotów. Po otrzymaniu takiego powiadomienia właściwe organy dokonują przeglądu limitu pozycji.

Artykuł 18

Ilość towaru bazowego, która podlega dostarczeniu

Jeżeli ilość towaru bazowego, która podlega dostarczeniu, może zostać ograniczona lub być kontrolowana, lub jeżeli poziom ilości, która podlega dostarczeniu, jest niski w stosunku do ilości wymaganej do prawidłowego rozliczenia, właściwe organy dokonują korekty w dół limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia. Właściwe organy oceniają zakres, w jakim ta ilość, która podlega dostarczeniu, jest wykorzystywana również jako ilość, która podlega dostarczeniu, dla innych towarowych instrumentów pochodnych.

Artykuł 19

Ogół otwartych pozycji

1. Jeżeli wolumen ogółu otwartych pozycji jest znaczny, właściwe organy dokonują korekty w dół limitu pozycji.
2. Jeżeli otwarte pozycje są znacznie wyższe niż ilość, która podlega dostarczeniu, właściwe organy dokonują korekty w dół limitu pozycji dla pozostałych miesięcy.
3. Jeżeli otwarte pozycje są znacznie niższe niż ilość, która podlega dostarczeniu, właściwe organy dokonują korekty w górę limitu pozycji dla pozostałych miesięcy oraz, z wyjątkiem sytuacji, gdy wartość odniesienia dla limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia opiera się na otwartych pozycjach, dokonują korekty w dół limitu pozycji dla miesiąca wygaśnięcia.

Artykuł 20

Liczba uczestników rynku

1. Jeżeli w okresie jednego roku średnia dzienna liczba uczestników rynku posiadających pozycję w towarowym instrumencie pochodnym jest wysoka, właściwy organ dokonuje korekty w dół limitu pozycji.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 16 właściwe organy dokonują korekty w górę limitu pozycji i ustalają limit pozycji dla miesiąca wygaśnięcia i dla pozostałych miesięcy na poziomie między 5 % a 50 % wartości odniesienia, jeżeli:
 - a) średnia liczba uczestników rynku posiadających pozycję w towarowym instrumencie pochodnym w okresie poprzedzającym ustalenie limitu pozycji jest niższa niż 10; lub

- b) w przypadku gdy towarowy instrument pochodny jest instrumentem pochodnym opartym na towarach rolnych z otwartymi pozycjami netto wynoszącymi mniej niż 300 000 lotów – liczba firm inwestycyjnych działających w charakterze animatora rynku, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 7 dyrektywy 2014/65/UE, w odniesieniu do tego towarowego instrumentu pochodnego jest w momencie ustalenia lub przeglądu limitu pozycji mniejsza niż trzy.

Do celów akapitu pierwszego właściwe organy mogą określić różne limity pozycji dla różnych punktów w czasie przypadających w miesiącu wygaśnięcia, w pozostałych miesiącach lub w obu tych okresach.

Artykuł 21

Właściwości rynku towaru bazowego

1. Właściwe organy biorą pod uwagę, w jaki sposób właściwości rynku towaru bazowego wpływają na funkcjonowanie towarowego instrumentu pochodnego i obrót tym instrumentem oraz na wielkość pozycji posiadanych przez uczestników rynku, uwzględniając przy tym łatwość i szybkość dostępu uczestników rynku do towaru bazowego.
2. W ocenie rynku towaru bazowego, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się następujące kryteria:
 - a) to, czy istnieją ograniczenia dotyczące dostaw towaru, w tym okres ważności towaru, który podlega dostarczeniu;
 - b) metodę transportu i sposób dostawy towaru fizycznego, w tym:
 - (i) to, czy towar można dostarczyć wyłącznie do określonych punktów dostawy;
 - (ii) ograniczenia zdolności określonych punktów dostawy;
 - c) strukturę, organizację i funkcjonowanie rynku, w tym wahania sezonowe na rynkach towarów z branż wydobywczych i na rynkach towarów rolnych, zgodnie z którymi fizyczne dostawy zmieniają się w ciągu roku kalendarzowego;
 - d) skład i rolę uczestników rynku na rynku towaru bazowego, w tym liczbę uczestników rynku, którzy świadczą specyficzne usługi umożliwiające funkcjonowanie rynku towaru bazowego, takie jak zarządzanie ryzykiem, dostawa, przechowywanie lub usługi rozliczeniowe;
 - e) czynniki makroekonomiczne lub inne powiązane czynniki, które wpływają na funkcjonowanie rynku towaru bazowego, w tym na kwestie dostawy, przechowywania i rozliczenia towaru;
 - f) cechy charakterystyczne, właściwości fizyczne i cykl życia towaru bazowego.

Artykuł 22

Uchylenie

Rozporządzenie delegowane (UE) 2017/591 traci moc.

Odesłania do rozporządzenia delegowanego (UE) 2017/591 należy rozumieć jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytywać zgodnie z tabelą korelacji zamieszczoną w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 23***Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 kwietnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

Tabela korelacji

Rozporządzenie delegowane (UE) 2017/591	Niniejsze rozporządzenie
Art. 1	Art. 1
Art. 2	Art. 2
Art. 3 ust. 1	Art. 3 ust. 1 lit. a)
–	Art. 3 ust. 1 lit. b) i c)
–	Art. 3 ust. 2
Art. 3 ust. 2	Art. 3 ust. 3
Art. 3 ust. 3	Art. 3 ust. 4
–	Art. 3 ust. 5 i 6
Art. 3 ust. 4	Art. 3 ust. 7
Art. 4	Art. 4
Art. 5 ust. 1	–
Art. 5 ust. 2	Art. 5 ust. 1
Art. 5 ust. 3	Art. 5 ust. 2
Art. 6	Art. 6
Art. 7 ust. 1	Art. 7 ust. 1
–	Art. 7 ust. 2
Art. 7 ust. 2	Art. 7 ust. 3
–	Art. 7 ust. 4
Art. 8 ust. 1 i 2	Art. 8 ust. 1 i 2
–	Art. 8 ust. 3 i 4
Art. 8 ust. 3	Art. 8 ust. 5
Art. 8 ust. 4	Art. 8 ust. 6
–	Art. 8 ust. 7
–	Art. 9
–	Art. 10
Art. 9 ust. 1	Art. 11 ust. 1
Art. 9 ust. 2	Art. 11 ust. 2
Art. 9 ust. 3	Art. 11 ust. 3
Art. 9 ust. 4	Art. 11 ust. 4
Art. 10 ust. 1	Art. 12 ust. 1
–	Art. 12 ust. 2
Art. 10 ust. 2	–
Art. 10 ust. 3	Art. 12 ust. 3

Art. 11 ust. 1	Art. 13 ust. 1
Art. 11 ust. 2	Art. 13 ust. 2
Art. 12	–
–	Art. 14
Art. 13 ust. 1	Art. 15 ust. 1
Art. 13 ust. 2	–
Art. 13 ust. 3	Art. 15 ust. 2
Art. 14	Art. 16
–	Art. 17 ust. 1
Art. 15 ust. 1	–
Art. 15 ust. 2	Art. 17 ust. 2
Art. 16	–
Art. 17	Art. 18
Art. 18 ust. 1 i 2	Art. 19 ust. 1 i 2
–	Art. 19 ust. 3
Art. 18 ust. 3	–
Art. 19 ust. 1	Art. 20 ust. 1
Art. 19 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)	Art. 20 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)
–	Art. 20 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)
Art. 19 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)	–
Art. 19 ust. 2 akapit drugi	Art. 20 ust. 2 akapit drugi
Art. 20	Art. 21
Art. 21	–
–	Art. 22
Art. 22	Art. 23
